

LA NOSTRA TERRA

REVISTA MENSUAL DE LITERATURA, ART I CIÈNCIES

EN EL CANCELL DE L'ESTIU

Amb el juny coincideix anyalment la liquidació del curs escolar amb la pantomima, tràgica per algú aiximateix, dels examens i el tancament fins a la tardor, dels centres d'ensenyança secundària, cada dia més concorreguts, cada dia més sobresaturats d'alumnes, entre els quals la proporció femenina és cada vegada major.

Cada punt es sent a dir que els infants i els joves d'avui són ensenyats millor que els d'ahir. No direm que no. La magnificència de certs edificis oberts a l'aire i a la claror, pot fer creure, efectivament, que per als infants d'avui és un joc allò que fou per als d'ahir mateix una tortura. L'esplendidesa del marc, però, no sabria aconsellar-nos, ni en la primera ni en la segona ensenyança, de la manca d'allò que sabem encara ausent i sense perspectiva d'arribada. Els nostres infants, els nostres adolescents d'avui són ensenyats en millors edificis, amb mètodes millors, amb millors professors, si tant es vol —cosa en realitat no sempre exacta—; són, però, més ben ensenyats des del punt de vista "nostre", de les nostres coses, de la nostra llengua, del nostre esperit, que són les propietats bàsiques, naturals, seves, dels alumnes? Veuen aquests respectada, més que no la hi veiérem nosaltres la pròpia personalitat?

Podríem fer la prova, qüestionant qualsevol batxiller de la darrera fornada sobre la història pairal, sobre la literatura, sobre l'arqueol-

logia d'aquesta illa que els ha vist néixer i on ha de desplegar-se, fora d'èxceptions, la seva vida. Si aquesta prova ens desmentís, seria un goig per nosaltres rectificar. Molt ens temem, però, que la raó que creiem posseir, no havia d'abandonarnos.

En certa ocasió, dins l'actual règim, el Ministre d'Instrucció Pública del Govern espanyol es trobava a Barcelona, i amb motiu d'un sopar que li fou ofert pronuncià, als postres, un brindis en el qual s'estengué en consideracions encertades entorn de la pedagogia lògica que imposa l'ensenyança en la llengua materna de l'infant, encomiant el recent decret del bilingüisme que així ho feia possible.

Acabat el sopar, sembla que va acostar-se-li qualche mallorquí que l'havia escoltat i aplaudit, per demanar-li com era, doncs, que allò tan natural a Catalunya no se'ns estengués a Mallorca on era igualment natural. I diu que el Ministre li contestà:

—Veurà, a Madrid, com que encara no han decidit sobre si vostès havien de participar de la cultura castellana o de la catalana, hem optat per deixar-los, mentrestant, sense cultura...

[I aquesta és la nostra tragèdia, per més que pretenguin negar-la els qui la ignoren, o pretenen ignorar-la, simplement, per llegitimar el fet de no tenir-la en compte. I mentrestant els cursos es succeeixen un a l'altre i el nostre nivell mig cultural es manté inalterable, no tan alt certament com la nostra ambició el voldria, i com, la pedagogia i el bon sentit que volguessin canalitzar d'una vegada i encarrilar la cultura entre nosaltres per les vies de la naturalesa el posaria tal volta. Perquè no ens ho deixen provar, ja que el vell sistema, nascut amb la fatídica Nova Planta felipona, dóna tan trist resultat?

Mes, en va demanar, perquè l'Esfínx no respon. L'Esfínx, el monstre sense entranyes d'una política per a la qual, aquests problemes essencials i bàsics de la cultura, de la gravitació espiritual d'un poble són qüestions indignes d'atreure la seva atenció sobirana.

I mentrestant, altra vegada el cel és tot retxat de vols de valzies, i pel cancell de l'estiu desfilen les generacions dels homes de demà, desconeixents encara de si mateixos, ensenyats amb la mateixa uniformitat grisa de sempre, alegres i inconscients encara de les dificultats de la vida de les carreres lliberals, cada dia més dura.